

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **T. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 56 ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 maja 2024 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 25 października 2023 r., sygn. akt XI Ka 839/23

uchylający wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie

z dnia 23 maja 2023 r., sygn. akt IX K 927/21

i przekazujący sprawę wymienionego oskarżonego do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami postępowania skargowego obciążyć oskarżonego**

T. S.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wyrokiem z dnia 23 maja 2023 r., sygn. akt IX K 927/21 uniewinnił T. S. od popełnienia zarzucanego mu

przestępstwa zakwalifikowanego w akcie oskarżenia z art. 56 ust. 3 w zw. z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Wyrok ten zawierał także rozstrzygnięcie w przedmiocie odpowiedzialności karnej drugiego z oskarżonych.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone na niekorzyść T. S. przez oskarżyciela publicznego. Po rozpoznaniu tego środka odwoławczego, Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 25 października 2023 r., sygn. akt XI Ka 839/23 uchylił zaskarżone orzeczenie m.in. w odniesieniu do oskarżonego T. S. i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego T. S., zarzucając naruszenie „art. 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie zaistniały podstawy do uchylenia wyroku Sądu I instancji w całości i przekazania sprawy w całości do ponownego rozpoznania, w szczególności poprzez uznanie, że zachodzi konieczność przeprowadzenia od nowa postępowania dowodowego w całości oraz poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych w płaszczyźnie zrealizowania przez oskarżonego T. S. ustawowych znamion zarzucanego mu czynu, w sytuacji, gdy postępowanie dowodowe zostało przez Sąd I instancji przeprowadzone w sposób prawidłowy, podobnie jak czynności Sądu I instancji nie zostały przeprowadzone z rażącym naruszeniem prawa, zwłaszcza mającym wpływ na treść wydanego wyroku, wreszcie Sąd I instancji dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego w granicach swobodnej oceny dowodów, a ewentualne uchybienia mogły być bez przeszkód sanowane w toku postępowania odwoławczego przez Sąd II instancji poprzez ewentualne przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego, niekoniecznie w tak szerokim zakresie jak to wskazano w uzasadnieniu skarżonego wyroku z dnia 25 października 2023 roku, tym bardziej, że Sąd Odwoławczy może prowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe, zaś Sąd II instancji w skarżonym wyroku nie tylko nie wykazał w sposób należyty, poza własnymi domniemaniami oraz spekulacjami, że w sprawie zachodzą podstawy do wydania wobec oskarżonego wyroku skazującego, ani że zachodzi chociażby możliwość wydania wyroku skazującego w stosunku do oskarżonego w ponownym

postępowaniu przed Sądem I instancji, po ponownym przeprowadzeniu w całości postępowania dowodowego, co jest niewystarczające dla przyjęcia wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k., której nie można domniemywać, wreszcie wskazana przez Sąd Odwoławczy konieczność dokonania analizy materiału dowodowego nie mieści się w podstawach wyroku kasatoryjnego". W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Lublinie.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest zasadna, co implikowało jej oddalenie na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że podstawą wydania przez Sąd Okręgowy w Lublinie wyroku kasatoryjnego w odniesieniu do oskarżonego T. S. był wypadek przewidziany w art. 454 § 1 k.p.k. określający regułę *ne peius* (vide punkt 5.3.1.4.1. uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Przepis ten stanowi, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie. Zważywszy na wskazaną okoliczność strona mogła wnieść skargę bądź to z powodu ewentualnego naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. w związku z brakiem zaistnienia przeszkody określonej w art. 454 § 1 k.p.k., bądź z powodu uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Tymczasem znaczna część skargi koncentruje się na próbie wykazania, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, która to okoliczność stanowiła podstawę wydania wyroku kasatoryjnego w odniesieniu do drugiego z oskarżonych (patrz punkt 5.3.1.2.1. zaskarżonego wyroku). Niemniej jednak rację ma skarżący, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania

dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) – stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły *ne peius* określonej w art. 454 § 1 k.p.k. (uchwała SN z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, OSNK 2018/11, poz. 73). Rzecz jednak w tym, że w niniejszej sprawie sąd *ad quem* nie dostrzegł konieczności uzupełnienia materiału dowodowego. Wręcz przeciwnie, przekonanie o sprawstwie oskarżonego T. S. oparł na „*błędnej ocenie przeprowadzonych dowodów, która spowodowała poczynienie nieprawidłowych ustaleń faktycznych*” (punkt 3 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Kwestia powtórzenia dowodów i ich całościowej oceny została zaakcentowana wyłącznie w rozważaniach dotyczących zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania (punkt 5.3.2. uzasadnienia zaskarżonego wyroku), co należy wiązać li tylko z dążeniem do podkreślenia samodzielności jurysdykcyjnej sądu *meriti*. W żadnej mierze nie sposób wyciągać z tego wniosku, że sąd *ad quem* dostrzegał nieprawidłowości na etapie gromadzenia dowodów. Jak bowiem wskazano wyżej, zastrzeżenia sądu drugiej instancji dotyczyły wyłącznie sfery oceny dowodów i poczynionych na tej podstawie błędnych ustaleń faktycznych. Ponadto sąd odwoławczy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jednoznacznie dał wyraz przekonaniu, że zgromadzony materiał dowodowy pozwala na przypisanie oskarżonemu T. S. odpowiedzialności za zarzucony mu czyn, uznając tym samym, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego. Stwierdził bowiem, że stanowisko sądu *a quo* o „*ewentualnym przypadkowym pozostawieniu odcisku palca przez oskarżonego T. S. na taśmie, która obwiązane było pudełko ze znaczną ilością środków odurzających jest sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego*”, a co za tym idzie samo uniewinnienie ocenił za niezasadne (zob. punkt 5.3.1.4.1. uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Uznał zatem, że skazanie oskarżonego T. S. przy ponownym rozpoznaniu sprawy jest realne, a nie jedynie hipotetyczne. Tak więc trafnym jest wniosek, iż w układzie procesowym jaki wystąpił w przedmiotowej sprawie, Sąd Okręgowy w Lublinie nie miał możliwości wydania innego orzeczenia niż kasatoryjne, bowiem na

przeszkodzie temu stał zakaz wynikający z art. 454 § 1 k.p.k., na który to przepis wprost powołał się sąd odwoławczy w swoim wyroku.

Powyższej oceny nie zmieniają argumenty podniesione w skardze, które koncentrują się na podważaniu rzetelności analizy zgromadzonego materiału dowodowego i polemice z oceną faktyczną dokonaną przez sąd odwoławczy. Nie można bowiem, poprzez zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k., kwestionować merytorycznego stanowiska sądu odwoławczego, a jedynie to, czy dawało ono podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego (zob. m.in. uchwała SN z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, nr 3, poz. 23; postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2018 r., IV KS 20/18, LEX nr 2591541; postanowienie SN z dnia 29 stycznia 2021 r., V KS 33/20, LEX nr 3160402; postanowienie SN z dnia 22 czerwca 2021 r., IV KS 27/21, LEX nr 3347129; postanowienie SN z dnia 26 sierpnia 2021 r., III KS 16/21, LEX nr 3321909; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2022 r., V KS 36/21, LEX nr 3324938; postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2022 r., II KS 29/21, LEX nr 3314955; postanowienie SN z dnia 2 lutego 2022 r., III KS 1/22, LEX nr 3314949; postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2022 r., II KS 9/22, LEX nr 3400051).

Z tych względów, wobec niestwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu. O kosztach sądowych postępowania skargowego rozstrzygnięto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. oraz art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 4 *a contrario* k.p.k.

SSN Paweł Kołodziejski

[PGW]

[ms]